

Het gezelschap zit te kaarten. Zij heeft zich teruggetrokken met een boek. Ze verontschuldigt zich met te zeggen dat ze doorgaans zo weinig tijd voor lezen heeft. Maar ze ziet niet veel meer dan letters op 't papier, ze kan haar aandacht niet concentreren. Die twee vrouwen ook, waarom moeten dat zulke grote contrasten zijn en waarom wordt zij gedwongen zich met hen bezig te houden? Als 't licht aan gaat, staat ze op, ze wil weg, waarheen weet ze niet. Ze mompelt iets over patiënten die haar nodig hebben. Dat is aannemelijk en kan worden geloofd.

„U bent toch zo'n echte geboren verpleegster, zuster Van Marion,” merkt een van de dames vleiend op.

„Dan heb ik wel het juiste beroep gekozen, vindt u niet?” antwoordt Louise gevat.

„Inderdaad zuster, als ik nogeens ziek word, zou ik graag door u verpleegd willen worden,” zegt een der heren buigend bij het afscheid. Het is als een grapje bedoeld en als zodanig accepteert Louise het maar. Gerard heeft vergunning haar thuis te mogen brengen, 't is 's avonds zo vreselijk donker buiten nu er nergens licht brandt. Dat moet voor een vrouw alleen erg onprettig zijn.

Ze probeert hem terug te dwingen, maar vastbesloten stapt Gerard mee. Zwijgend gaan ze naast elkaar voort, tot Louise een andere richting kiest.

„Weet je wel zus, dat je zo niet in 't ziekenhuis terecht komt?” zegt Gerard.

„Zeker broer, ik zei je zoëven immers al iets over een patiënt waar ik nog even langs wou. Ga jij nu maar naar huis Gerard, ik vind het heus wel, 't is niet de eerste keer, dat ik alleen in 't donker op straat ga.”

„Dat begrijp ik heel goed en toch blijf ik bij je,” antwoordt Gerard bijna stug. „Als jij naar die patiënt moet, nou, dan wacht ik buiten tot je terugkomt.”

Hij heeft een gevoel of hij iets goed te maken heeft tegenover haar. Hij heeft haar zo stil gevonden vandaag, er wringt ergens iets, hij gist in zichzelf naar de reden. Misschien kunnen ze 't nog even uitpraten, dan is 't maar weer uit de wereld, dan is alles weer goed.

Louise voelt ook dat ze iets zeggen moet. Die lange slungel van een

kerel naast haar, heeft toch nog wel wat van de jongen in zich, die ze vroeger zo graag mocht. Zien kan ze hem nu niet, alleen maar horen, z'n voeten stappen gelijk met haar op. Ze moet deze gelegenheid benutten en wat is gemakkelijker dan je gevoelens uiten in het donker? Haar hart bonst en haar stem trilt wanneer ze begint:

„Weet jij nu wel, dat het vandaag kerstfeest is, Gerard? Jullie hebben wel je best gedaan, om het me zo aangenaam mogelijk te maken, maar ik heb zoveel gemist bij jullie. Jongen, je hebt niet eens het kerstevangelie voorgelezen vanmiddag. Ben je nu al vergeten hoe het vroeger thuis was op zulke dagen? Wat zou moeder daar een verdriet van hebben als ze nog geleefd had. Ik wil het je zeggen, voordat je weg bent; je moet je eigen leven leven. Jij staat onder invloed van Nel, laat het anders worden, laat zij onder jouw leiding komen. Jij weet hoe het hoort, jij hebt het thuis geleerd!”

Allengs rustiger is haar stem geworden onder het praten. Ze vertelt hem van moeder; wat kon zij feestdagen tot een echt feest voor hen maken. Herinnert hij zich daar dan niks van? O, zij vergeet het nooit, haar hele leven niet. En nu heeft ze het ook over de vrouw, die ze een een ogenblik bezoeken wil, die zo sterke gelijkenis toonde met moeder, dat het haar gewoon verbijsterde. Als hij niet weg wil gaan nu, moet hij maar mee naar binnen, daar is tenslotte geen bezwaar tegen en dan kan hij zelf zien . . .

Gerard gaat niet weg, hardnekkig blijft hij naast haar voortstappen. Hij voelt dat er in Louise's woorden veel waarheid zit. Hoe dom is hij geweest te denken dat hij veel te geven had, z'n zuster zegt hem dat ze zoveel gemist heeft. Dat had hij nooit kunnen dromen! Och ja, hij herinnert zich ook het ouderlijk huis, maar eh, z'n ouders waren toch oude mensen! Hij was jong, de jeugd stelt andere eisen. In kortzichtige ijdelheid heeft hij zo geredeneerd, vergetend dat kerstfeest zonder Christus geen kerstfeest is! Een dineetje en wat kerstversieringen geeft geen innerlijke vervulling, dat kon hij toch weten! Louise's woorden hebben z'n ogen geopend, maar antwoord geeft hij nog niet. . . . Eindelijk hebben ze hun doel bereikt, na wat zoeken en bijlichten met een zaklantaarn is het huisnummer gevonden. Hier woont de familie de Raaf. Op de stoep horen ze reeds de kinderen zingen, het klinkt zo lief en eenvoudig, dat Louise aarzelt met bellen en even luistert . . .

O Kindeke klein, o Kindeke teer,
Uit hoge hemel daalt Hij neer,
Verlaat Uws Vaders heerlijk huis,
Wordt arm en hulp'loos, draagt een kruis.
O Kindeke klein, o kindeke teer.

Dadelijk houdt het zingen op als de bel overgaat. Vlugge kindervoetjes komen naar de deur, die nu geopend wordt.

„Dag meisike, ik ben de zuster uit het ziekenhuis. Mag ik even bij moeder kijken?”

Zonder antwoord rent het kind terug met de boodschap en dan verschijnt mijnheer de Raaf met een kaars in z'n hand op de drempel.

„Dat is nu es aardig! Kom binnen zuster, m'n vrouw heeft het vandaag al een paar maal over u gehad, wat zal ze dat fijn vinden dat u nog even langs komt”

Er worden over en weer handen gedrukt en spoedig zit zuster Van Marion naast de divan, waar haar patiënt op ligt. De kamer is schaars verlicht, want er brandt slechts één kaars, die nu weer op tafel staat. Daar rond zitten de vier kinderen, die zo straks gezongen hebben. Hun ogen twinkelen in het kaarslicht, toch kijken ze nu vol ontzag naar die grote zuster en die vreemde mijnheer die zoëven binnen kwamen. Ze luisteren naar wat moeder vertelt

„Het was toch zo'n feest, zuster, gister, toen ik thuis kwam! O, we waren allemaal zo blij! De kinderen hebben de kamer versierd met geknipte slingers, leuk hè! We hebben van 't jaar niets, maar we voelen ons zo blij, zo gelukkig vandaag! Ze zijn allemaal zo lief voor me, Ria heeft daarstraks een prachtig verhaal verteld en de kinderen hebben zo mooi gezongen. O zuster, als ik dat toch had moeten missen, wat zou ik dat verdrietig gevonden hebben.”

„Ik kan 't begrijpen, mevrouw de Raaf.”

„Ja zuster, ik weet wel dat dát het Kerstfeest niet uitmaakt, ik zou zonde doen, als ik het grote geschenk van deze dag niet zag. De komst van onze Heiland op aarde, dat is het belangrijkste, daar kunnen we God nooit genoeg voor danken! U gelooft toch ook, hè zuster?”

„Ja mevrouw de Raaf, ik geloof ook. Misschien komt het juist daar-

door, dat ik u nog eens zien wou vandaag. U was zo flink tijdens uw ziekte, ik heb u nooit horen mopperen."

„Geen eigen kracht hoor, . . . alles dank ik Hem!" Mevrouw de Raaf wijst omhoog: „Als je elke dag met Hem begint, . . . Hij geeft wonderbare kracht, zuster."

Louise knikt. Met deze vrouw heeft ze zielecontact, hier hoeft niet veel gezegd te worden. Wat is het goed naar deze moeder te kijken, haar ogen zijn wijs en berustend. Hier wordt gedragen door geloof en niet weinig, daar hoeft men maar even voor rond te zien. Alles toont sporen van ontbering en tekorten, hier passen weinig woorden.

„Zingen jullie eens voor de zuster en mijnheer, toe," zegt moeder. De kinderen lachen verlegen. „Wat dan? U moet 't maar zeggen, moeder," vindt Ria.

„Komt allen tezamen" dan, dat vind ik zo mooi," prijst moeder.

Ria zet in, vol overgave zingen de kleintjes mee, stil starend in de kaarsvlam en af en toe heimelijk spiekend naar de zuster. Wat kan er toch veel van het ouderlijk thuis uitgaan, denkt Louise, zou Gerard dat nu ook zo voelen?

Met gesloten ogen luistert mevrouw de Raaf, ze is wel moe van deze eerste dag, ontzettend moe, maar ze voelt zich zo gelukkig! Moet ze dat geluk dan niet proeven, ledigen tot op de bodem. Straks zullen andere dagen komen, donkere, zorgenvolle-dagen, ze weet het. Maar dan zal de herinnering aan deze eerste sobere kerstdag haar sterken, daar zal ze op kunnen teren, wie weet hoe lang! . . .

Zuster Van Marion en haar broer zijn opgestaan. Ze nemen afscheid met de beste wensen en bijgelicht door mijnheer de Raaf hebben zij spoedig de buitendeur weer achter zich. Nu kan Gerard niet langer zwijgen, dadelijk barst hij los: „Wat een vrouw, Louise, wat een zeldzame vrouw," zegt hij bewogen. „Een geloof om jaloers op te zijn en zo dankbaar . . . en dan in zo'n ellende! Zou je . . . zou je denken dat ik daar morgen wat kan laten brengen?"

„Natuurlijk Gerard, dat moet je doen," zegt Louise blij, „'t is daar goed besteed. Die vrouw is rijk in al haar armoe, zij bezit de grote blijdschap waar de dominee het vanmorgen over had! . . . Zie ik verkondig u grote blijdschap," prevelt ze zacht voor zich heen. Zo is ze eindelijk teruggekomen op het gegeven van vandaag. Het bezoek

bij Gerard is zo goed als vergeten en toch is het niet voor niets geweest.

Als ze voor het ziekenhuis staat, nemen ze met een handdruk afscheid. Even nog houdt ze hem terug: „Er komt morgen nog een kerstdag, Gerard,” zegt ze bemoedigend, „je kunt nog goedmaken wat je vandaag verzuimde”

„Ja Louise, ik zal 't niet vergeten,” zegt Gerard zacht, „ik dank je!” Dan haast hij zich weg in de avondstilte, waar de duisternis hem onmiddellijk opslokt. Louise's lippen prevelen een kort gebed, een paar seconden Dan gaat ze met veerkrachtige tred de brede gang in, de hoge trappen op naar haar kamer. Zij heeft haar kerstfeest gehad en het was ondanks alles zeer goed. Nu gaat ze spoedig een van haar collega's aflossen, het werk wacht!

TOEN HET LICHT DOORBRAK

C. M. v. d. Berg-Akkerman

Het is druk op het atelier, nu de kerstdagen op komst zijn! Onafgebroken komen de orders binnen. De rij japonnen, die nog onder handen genomen moeten worden, groeit onrustbarend. Dat wordt vandaag of morgen overwerken, denkt Greta de Winter. Ze weet dat uit ervaring. Pas als de hoofdjuffrouw ziet, dat het werk vast en zeker niet klaar kan komen, neemt ze niets meer aan. En dat gebeurt niet gauw. Ze wijzen in de winkel niet graag goede klanten af, wat natuurlijk te begrijpen is! Men gaat zo licht naar een ander en 't atelier Schuurman weet z'n klanten te waarderen. Greta heeft urenlang gestaag gewerkt, ze is moe van het turen op het fijne werk. Ze behoort tot de geroutineerden van het personeel, met veel dienstjaren. Ze kent haar vak door en door. Ze is gewend de prachtige japonnen op haar schoot te hebben. Er was een tijd, dat ze die mooie kleren kon bewonderen, dat ze onder de bekoring kwam van een rijk, smaakvol toilet. Dat ze droomde van weelde en lichte glanzende feesten, waar de dames die deze kostbare kleren kochten zouden heengaan. In gedachten had ze soms die feesten meegemaakt, dan was er muziek in haar en blijheid, die haar onder het eentonige werk ophief uit het alledaagse. Zó intens had ze zich wel laten gaan op haar gevoel, dat ze plotseling ontvuchterd tot de werkelijkheid terugkwam. De droom was weg en de illusie voorbij! Gehaast en bijna beschaamd hing ze dan de avondjapon op de kleren-hanger. Zichzelf verwijtend hoe ze zo kon zitten suffen onder haar werk. Ze was maar een onbelangrijk naaistertje, werkzaam in een rommelig atelier! Zij mocht de japonnen passend maken, er de laatste zorg aan besteden, maar geen glimpje kreeg ze te zien van de rijke dames, die hun met zorg uitgekozen toiletten aan haar toevertrouwen.

Voor hen bestond zij niet, was ze slechts een onmisbaar werktuig, een deel van de machine, waaraan ze maanden, ja zelfs al jaren voortjakterde, in dezelfde regelmaat.

Geen wonder dat de mooie dromen door de tijd vanzelf wegbleven. Dat het haar onverschillig liet, welk werk ze onder handen kreeg. Ze kwam zelden meer onder de bekoring van een en ander. Alleen de hoeveelheid kan haar nog beroeren. Nu ook, telkens als de deur open gaat, kijkt ze nerveus op. Alweer meer werk, denkt ze zuchtend, er schijnt weer geen eind aan te komen. Ze hoort het geklik van de haak tegen de stalen roe, waarop het kledingstuk gehangen wordt. Ze kucht kriebelig en geïrriteerd, zucht even heel diep. Ze is zo ontzettend moe vandaag Ze zou zo de boel wel neer willen smijten! Als zij nu ook eens iets had, waarop ze zich kon verheugen 't Zou een streep zonlicht zijn, in de egale sleur van de dagen.

Zelfs de gedachten aan de komende kerstdagen beroeren haar niet. De vreugde en diepe betekenis van het kerstfeest dringt helaas niet tot haar door. Ze denkt er alleen aan dat ze slapen wil, slapen tot ze uitgerust is, diep en dromeloos. Weg uit die drukke wereld. Ze hunkert naar rust rust!

De coupeuse komt haar gedachtengang storen: „Juffrouw de Winter, kijkt u eens even?”

„Jawel juffrouw Swart,” antwoordt ze beleefd, terwijl ze automatisch opstaat en de japon waaraan ze bezig is voorzichtig op haar stoel hangt.

Juffrouw Swart heeft een japon in haar handen, die ze Greta toont. „Als u straks klaar bent met het werk waaraan u nu bezig bent, moet u eerst deze japon onder handen nemen. Er is haast bij. Er moet veel aan veranderd worden, u kunt wel zien wat, alles is op maat afgespeld. Schouders inkorten en de taille smaller en de garnering moet ook vervangen worden, zo u ziet!” Greta knikt. Koel keurend bekijkt ze het kledingstuk. Zij vindt ook dat het zilvergalon mooier afsteekt tegen de matblauwe tint van het avondtoilet, dan de bonte corsage. De keuze verraaft de verfijnde smaak van de koopster. De coupeuse, zelf een soepel, slank en smaakvol gekleed meisje, heeft zich alweer omgedraaid. Haar optreden drukt zelfbewustheid uit, ze weet wat ze waard is. Ze behoort tot de mensen die beschikken over een grote dosis zelf-

verzekerdheid. Vandaar dat ze nu reeds een zo verantwoordelijke functie heeft. Ze doet haar werk met een rust, of niets haar uit haar evenwicht vermag te brengen.

Greta kijkt haar jaloers na. Dan neemt ze traag haar werk weer op. Och, zo'n japon, haastwerk Nu ja, die kwam wel klaar! Eigenlijk konden al die cocktail- en avondjaponnen haar gestolen worden. Ze was er beu van! Kon het zijn dat je ze ging haten? Oud rose, hemelsblauw, zwart pimpelpaars ba! Enfijn, ze moet voort of ze zin heeft of niet! Om haar roezemoezen en gichelen wat jonge meisjes. Het zijn afwerksters die het handwerk doen. Anderen laten evenals zij hun machines snorren!

O, wat is ze ontzettend moe. Als ze nu maar es even stil kon zitten, weg uit die ellendige herrie. Ze drukt haar klamme hand tegen haar hoofd, haar hoofd dat rusten wil.

„Wat scheelt eraan, juffrouw de Winter, u bent toch hoop ik niet ziek, wel?”

Daar is Swartje weer, met haar glimlachende vormelijke praatjes. Greta kijkt verward op: „'t Is niets,” mompelt ze verlegen.

„Gelukkig, we kunnen nu geen uitvalsters hebben hoor, met die drukke dagen, ik schrok al,” zegt juffrouw de Swart.

„O ja, dat zal wel,” hoont Gree innerlijk, „dan zou mevrouw hoe heet ze haar avondjapon misschien niet krijgen!”

Idiote wereld, zijn ze een paar maal op een fuif geweest met dezelfde japon, moet er dadelijk weer een nieuwe komen, juist in het drukste seizoen soms. Altijd dat jachterige gedoe! Wrevelig trekt ze de stof onder de machine vandaan. Knap, de draad breekt. Moet ze weer inogen

Ze bukt zich, o, wat beeft haar hand. Ze kan de draad haast niet in de naald krijgen. Ze spitst vele malen de punt, knipt hem geërgerd af, probeert het nogeens. Het lukt, rrrt, de machine raast alweer voort. Ze moet werken, werken!

Als het eindelijk tijd is, staat ze half wezenloos op. Haar taak is voor vandaag geëindigd. Uitgelaten van vrolijkheid verlaten de jongere meisjes het atelier. Ze zoeken elkaars gezelschap, hebben altijd wat te praten en te lachen. Niemand is er, die op Greta wacht, niemand die zich om haar bekommert. Misschien haar eigen schuld, ze weet

het niet, verdiept er zich ook niet in. Ze trekt haar mantel aan en loopt de straat op

Nu naar huis, naar moeder. Moeder wordt oud, ze kan al het werk niet meer doen. Greta helpt haar vaak 's avonds, ze leven ook voor een groot deel van haar inkomen. Geen van haar broers en zusters bekommert zich daarom. Het gaat goed, waarom zouden ze. Ze verwijt hen niets, ze heeft alles aanvaard zoals het door de jaren heen geworden is

Thuis waar ze alleen met moeder overschoot en op 't atelier, waar jongere krachten de ouderen vervingen. Meisjes, waar zij zich niet gemakkelijk bij aanpassen kon, voor wie zij de juffrouw werd, waar ze tegen opzagen!

Jaren gingen daar overheen, ongemerkt. Totdat ze zich opeens bewust werd, wat er rond haar gebeurd was en zij haar vereenzaming ging voelen. Ze had dagen dat ze die gedachten eenvoudig niet verdragen kon. Dan kneep ze haar handen ineen van pijn en kwamen tranen in haar verdrietige ogen

Ze rept zich voort door de drukke stad. De Singel baadt in een zee van licht, rood, geel, groen en paars; de kleuren wemelen en vloeien vaak dooreen. Trams schuren bonkend over de rails, auto's zoeven onafgebroken voorbij. Het is op een der drukste uren van de dag, waarop aan het verkeer geen einde schijnt te komen. Op een kruispunt moet ze wachten in de lange file van het verkeer, dat opgehouden wordt totdat het rode licht in groen verandert. Dan mag ze oversteken en haar weg vervolgen. Ze passeert een bioscoop. Kerstmatinee, staat op het programma aangegeven. Ze moet dat nazeggen, dat woord uit twee zo gans tegenstrijdige begrippen. Kerstmatinee, net zoiets als kerstbals en kerstdiners! Ze glimlacht ironisch, terwijl ze denkt aan het programma dat daar zal worden afgedraaid. Ze is niet voor niets kind uit een grote stad. Ze ging wel meer naar een bioscoop, zag graag een goede film, maar voor kerstfeest hoefde je nu niet bepaald een voorstelling in de bioscoop mee te maken.

Ja en toch, verwacht zij zoveel, heeft zij elders gevonden wat ze zocht? Ze ging altijd naar de kerk, jarenlang. Gewoontegetrouw gaat ze iedere zondag, maar ze heeft er niets aan. Ze komt er even onbewogen vandaan, als ze er heengaat. Zal natuurlijk wel aan haar liggen, vanzelf, alles ligt aan haar. Nu heeft ze zin de sleur te breken!

Tegen de draad in te gaan, alles overhoop te gooien. Alle conventie aan de kant en anders te gaan leven! Ze geraakt in een vreemdopwindende stemming, ze wil breken met de sleur, de vervelende, ellendige, miserabele sleur! Er moet iets met haar gebeuren, wat weet ze niet, kan ze niet onder woorden brengen, maar ze moet eruit!

En dan neemt ze een besluit. Jarenlang heeft ze met kerstfeest in de kerk gezeten, nu gaat ze naar die bioscoop, naar dat kerstmatinee! Ze lacht, vreemd en wanhopig, niet wetend waarheen ze moet met haar moe en vertwijfeld hart, bevangen door een vreemde dwang. 't Is maar goed dat ze dicht bij huis is. Ze loopt de trap op, zesendertig treden is die hoog. Ze weet dat precies, doordat ze vaak onbewust liep te tellen.

Moeder zit bij de schemerlamp, in de hoek van de kamer. Vriendelijk lichten haar ogen op, als de deur open gaat. „Dag Greta, ben je daar kind? Je bent laat, niet?” groet ze hartelijk.

„Best mogelijk. Ik liep een eindje om,” verklaart Gree. „'k Had behoefte aan wat buitenlucht. Hebt u koffie?”

„O ja, schenk maar in, de melk staat op het platte pijpje van de kachel.” Greta knikt. Ze vertelt iets van de enorme drukte op het atelier.

„'t Zal vandaag of morgen wel overwerken worden,” zegt ze stroef.

„Dat is jammer meid, de dagen zijn toch al vermoeiend genoeg voor jou en ik ben ook altijd zo blij als je thuiskomt. Zo'n hele dag alleen is toch al zo lang. Willen we gaan eten? 'k Heb de boterhammen zo goed als het ging vast gesneden, zie je?”

Gree antwoordt niet. Met tegenzin kijkt ze naar de bordjes, waar de scheefgesneden boterhammen op liggen. Moeder toont haar goede wil, maar ze kan het mes niet goed vasthouden met haar reumatische handen. Ze moest er liever afblijven. Maar hoe kan ze dat zeggen? Moeders handen alleen zijn een aanklacht en houden de kritiek binnen. Ze zijn pezig en verwrongen en liggen als dorre dingen in haar schoot. Alle arbeid die daarmee nog gedaan wordt, kost dubbele inspanning.

„Wat ben jij toch stil tegenwoordig, Gree,” merkt moeder terloops op.

„Vindt u?” meent Gree onverschillig.

„Ja en je ziet bleek ook! Scheelt er wat aan? Of . . . of ben je misschien wat overwerkt? Ik heb zorg om je, weet je dat wel?”

„Och wat, let liever niet op me,” schokschoudert Gree wrevelig.

„Heus, iedereen heeft weleens wat!”

„Nou ja kind, dat weet ik wel, 't is geen nieuwigierigheid, hoor.”

Gree maakt een moedeloos gebaar. Moeder schrikt ervan.

Wat heeft haar dochter? vraagt ze zich af. Ze leven zo dicht bij elkaar elke dag en ze heeft nooit iets gemerkt, alleen de laatste dagen

Zou ze? Kijk ze daar nu toch eens zitten! Dat kind hééft iets, . . . dat

meisje is niet gelukkig! Wie weet hoe lang ze al ergens mee rondtobt.

Ze is ook zo gesloten, zo onbereikbaar voor anderen. Hoe lang is het

geleden dat ze haar eens hartelijk heeft horen lachen Ze lacht

nooit meer, ze is niet meer blij, ze heeft geen vriendin, niemand dan

haar oude moeder en getrouwde zusters en broers; en die zijn te ver-

vuld van eigen gezinszorgen. Die letten niet op Gree, of? Zei

Gerda onlangs nog niet dat ze Gree zo'n uitgedroogde tante begon

te vinden? Ze had haar toen nog met klem verdedigd. Is het dan toch

waar? Of heeft ze verdriet dat niemand weet. Zo vervult moeder plot-

seling de zorg om Gree, dat ze niet eens merkt dat ze zonder danken

van tafel opstaat. Ze let weinig op de mummelende, zacht prevelende

vrouw, die haar moeder is. Ze heeft haar altijd oud gevonden. Dag

in dag uit bij elkaar en toch? Diep innerlijk twee eenzamen. Twee

egocentrische naturen!

Ja, en dan gaat het de volgende dag, precies zoals Greta vermoed

heeft. Ze moet overwerken. Na een korte rustpoze, waarin ze gelegen-

heid krijgt wat te eten en te drinken, zet ze haar werk weer voort.

Ze luistert schamper naar het gemopper van de anderen. Ieder die

zich rekenschap gegeven heeft van de drukte der laatste weken, had

het kunnen begrijpen. Nu hoeven ze heus zo kwasi verontwaardigd

niet te doen!

Wanneer ze ongeveer half acht het atelier achter zich sluit, moet

ze van duizeligheid haar ogen dicht doen. Treiterend en vermoeiend

zoemen de machines nog in haar oren na. Ze talmt voor een hel-ver-

lichte winkel om haar evenwicht te herstellen. Niemand ziet aan haar

dat ze inwendig een strijd voert. Zal ze nu vanavond naar de bioscoop

gaan? Moeder wacht haar en wat zoekt ze daar toch? Wat verwacht

ze van dat kerstmatinee?

'k Wil ook weleens wat anders, dan bij een oud mens zitten, denkt ze opstandig. Nooit ging ze graag ergens alleen heen, maar nu? Wat kan 't haar schelen, ze gaat! Plotseling heeft ze dat besluit genomen en dan loopt ze regelrecht op haar doel af. Ze heeft iets onverschillig brutaals over zich als ze voor het loket staat en het toegangkaartje koopt. Door de schemerige, bijna geheel donkere gangen laat ze zich de weg wijzen naar haar plaats. Daar zit ze nu, de voorstelling is nog niet begonnen. Er is muziek. Geregeld denken kan ze niet, onrustig jaagt haar hart en schichtig bespiedt ze de binnenkomende bezoekers, die langzamerhand geheel de zaal vullen.

Met een zucht van verlichting ziet ze eindelijk het scherm wijken. Het programma begint: journaal, wereldnieuws, sport en spel, politieke gebeurtenissen en natuurlijk een koddig tekenfilmpje Het trekt alles aan haar ogen voorbij! Dan komt het aangekondigde kerstprogramma.

Gree gaat er voor zitten, heeft ze nu zoveel verwachting?

Het scherm is weggevaagd, een kleurig goedverlicht toneel wordt zichtbaar. Er komt een artieste van achter de coulissen. Het publiek applaudisseert gul, zeker een bekende. Buigend dankt ze voor 't applaus. Gree kijkt nieuwsgierig toe, haar aandacht valt op de avondjapon. 't Is een donkerpaarse, een eenvoudig ding, geen dure, denkt ze. Zag je natuurlijk niet zo uit de zaal, daar moet je vakkennis voor hebben

Met gevoelvolle stem wordt een kerstnummertje voorgedragen. Dan volgen een paar liedjes, één van een soldaat en één van een doodongelukkig gezin 't Is zo'n week sentimenteel gedoe, het is alles gebaseerd op stemming. Een lamkendig gevoel overvalt Greta. Is ze daarvoor hier gekomen? Ze kan 't plotseling niet meer aanhoren. Zal ze gaan? Ze staat op en holt midden onder het volgende vers de zaal uit. Het refrein volgt haar na: „En buiten daar zongen de mensen hun lied: Vrede op aarde en heilige nacht”

Hè hè, nu staat ze weer op de singel, even triest en even moedeloos als te voren. Wat dacht ze daar te vinden? 't Is al laat, ziet ze op de verlichte stadstoren. Wat is ze moe. Is er dan niets dat haar op kan heffen uit die miserable depressie? Vroeger ze geeft tegenwoordig nergens meer om, ze kan er wel om huilen!

Doodongelukkig sliffert ze voort. De winkels verkopen nog, 't is zelfs druk op straat. Propvolle etalages, succesvol verlicht, nodigen tot kopen. Greta kijkt er nietziend langs Wat zij zoekt is niet te koop, nergens!

Die nacht wordt ze wakker met felle pijn. Het lijkt of haar lichaam inwendig uit elkaar gerukt wordt. Ze kreunt, perst het hoofd schreiend in het kussen. Ze wil moeder niet wakker maken, het zal wel overgaan, na een tijdje, denkt ze.

Maar het gaat niet over, integendeel, al heviger komen de krampen terug. Kreunend en jammerend gooit ze zich om en om, terwijl het zweet haar uitbreekt. Dan hoeft ze moeder niet meer te wekken, opeens staat ze bij haar. Het oude, grijze hoofd zorgelijk over haar dochter gebogen, lijdt ze de pijnen met haar mee.

„Wat kan ik voor je doen, Greta?” vraagt ze angstig.

„Ik weet het niet, ik weet het niet,” jammert Greta.

„Zal ik de dokter waarschuwen?”

„Nu? In de nacht? Als het moet . . . o, ik ga dood van de pijn! Ik houd het niet uit”

„Is het zo erg? Wil je wat drinken? Zal ik je kussen eens”

„O nee, laat me maar!” krijt Gree schor. „Maar maar 't is over middernacht U kan toch niet Wie zal u helpen?”

„Maak je daarover geen zorgen kind, God is helper in de nood!” zegt moeder bewogen. Dan gaat ze wonderlijk kordaat handelen. Als ze lopen moet door de stad, zal God haar de kracht geven. Hier moet gehandeld worden. Hoe vlug heeft zij zich aangekleed. Om haar hoofd slaat ze een wollen doek, dan daalt ze voorzichtig de trap af Hoor Greta toch es schreien, 't ging haar gewoon door de ziel!

„Juffrouw de Winter?”

Hè, ze schrikt!

„Wie bent u, als ik vragen mag?”

„Kom buurvrouw, hoort u dat niet? Cootje van één hoog. Is er wat bij u, met Greta soms?”

Ja kind, Greta is helemaal niet goed. Ik ga de dokter halen, die moet maar komen, want nee, wat daar nu toch achter zit”

„U om de dokter en dat midden in de nacht? Geen sprake van, ik

ga wel! Ik kan veel vlugger lopen en 'k heb zo m'n mantel weer aan. Ik was net thuis, terug van een fuifje. Gaat u maar naar je dochter hoor!"

„Wat ben ik je daarvoor dankbaar Cootje. We hebben dokter Van Maren, je weet wel waar hij woont, hè?"

„O ja, wees maar gerust, ik breng hem als 't kan mee!" zegt het meisje. Juffrouw de Winter keert terug: „Dank Heere God," stamelt ze zacht. Met stramme knieën gaat ze omhoog. 't Zou een hele tocht voor haar geweest zijn en dat nu juist Cootje wakker was. Altijd zo'n aardig hulpvaardig meisje Greta kijkt haar vragend aan.

„Cootje van beneden is om de dokter," zegt ze geruststellend.

Steunend en met gebalde vuisten, worstelt Greta de tijd door. Haar ogen verwijden zich, 't zweet parelt op haar voorhoofd. Kunnen minuten uren duren? Een half uur is reeds verstreken. Cootje heeft intussen de boodschap gebracht, dat de dokter spoedig komen zal; nu wacht ze in de huiskamer, of ze straks misschien nog de behulpzame hand bieden kan. Misschien voor het wegbrengen van een recept, of zo!

Dan is daar eindelijk de dokter. Het onderzoek duurt niet lang, de diagnose is spoedig gesteld.

„'n Acut geval van blindedarmontsteking, moet dadelijk geopereerd worden," zegt de geneesheer. „'k Zal de maatregelen nemen die nodig zijn, de ziekenauto bellen, enz. Rekent u erop, dat hij over een kwartier hier kan zijn!"

Kort en beslist is alles gezegd. De jonge dokter snelt met twee treden tegelijk de trap af!

Als Greta uit de narcose ontwaakt, weet ze nergens meer van.

Een zuster buigt zich over haar: „Zo juffrouw, bent u wakker?" hoort ze vaag een vriendelijke zachte stem vragen.

Wakker? Vreemd verwonderd kijkt ze op. Heeft ze dan geslapen? Zoekend gaan haar ogen over al 't vreemde en langzaam keert haar denken terug, begint ze zich alles weer te herinneren.

Ze heeft ook ergens pijn, een wond trekt. Het geeft een naar misselijk gevoel. O ja, die blindedarm, was ze immers van geopereerd!

Als de zuster weer bij haar komt, doet ze haar eerste vraag.

„Is 't goed gegaan, zuster?” fluistert ze haperend.

„Heel best juffrouw de Winter, de operatie is normaal verlopen, zonder verdere complicaties loopt u over een dag of tien weer op straat!” En om haar bemoedigende woorden kracht bij te zetten, glimlacht ze haar hartelijk toe: „Ga nu nog maar wat slapen hoor, als u me nodig hebt kunt u me bellen.”

Zachtjes verwijdert ze zich van 't bed en zet zich aan een tafeltje in de hoek van de zaal. Daar brandt een lamp, verder is 't schemerig. Ach ja, 't is lang donker zo vlak voor de kerstmis.

De operatie is voorbij . . . Greta suft van vermoeidheid en zwakte. Nu mag ze liggen en rusten, rusten . . . Toch een uitvalster zo vlak voor de kerstmis! Ze lacht even flauw, hoewel ze de feiten niet helder doordenken kan! Een patiënt kucht en er gaan zachte voetstappen over de gang.

Een hoofdzuster komt controleren. Er wordt zacht en fluisterend gesproken. Ze vangt brokstukken van zinnen op Heerlijk moe en mat voelt ze zich en zo helemaal zonder verlangen, bijna tevreden . . . Haar ogen vallen weer toe, 't kost geen moeite om weg te zinken. De zuster buigt zich nog eens over haar. Ze knikt tevreden. 't Gezicht is ontspannen en de iets open mond ademt regelmatig. 't Gaat goed met deze patiënt, ze kan gerust zijn.

Een blinde darm, men noemde dat tegenwoordig een kleinigheid, maar men moet toch opletten!

„Zuster?” komt zacht een stem uit een ander bed.

„Ja, mevrouw Hoekstra?”

„Ik kan alweer niet slapen, zuster,” klaagt zacht de zieke. „Ziet u wel, dat die tabletjes ook niet helpen”

„Zal ik uw kussen eens lekker schudden, mevrouw? U moet zich niet zo nerveus maken,” berispt de zuster moederlijk.

„Ach ja,” zucht mevrouw Hoekstra, „maar de nacht is zo lang als je niet slapen kunt en dan pieker je over allerlei dingen, zuster. Je ziet geen doorzicht gewoon”

„Waarom doet u dat ook? U hoeft niet te piekeren. Komt allen tot Mij, heeft de Heere Jezus gezegd. Breng Uw zorgen bij Hem. U gelooft toch? Vouw nu even uw handen samen, zo! Zeg het Hem maar hoor, Hij helpt u, heus!”

Mevrouw Hoekstra gehoorzaamt als een kind, terwijl de nachtzuster stilletjes zich verwijdert. Vanaf haar plaats bespiedt ze de zieke, ze gaat merkbaar achteruit. Ze zal spoedig naar huis mogen, omdat de specialist haar niet opereren kon! Er is thuis een man en er zijn kinderen En de dood is zo'n vreselijke vijand

„Ach Hemelse Vader, in Jezus' naam, help die vrouw!” fluistert de zuster zacht, de ogen deernisvol op de tobbede zieke. „U heeft toch ook haar ziekte gedragen aan het kruis”

Als Greta weer wakker wordt, kan ze de hele zaal overzien. Ledikanten rijen zich aaneen, het is een ouderwetse grote zaal. De vrouw die naast haar ligt, zoekt conversatie, maar Greta geeft weinig antwoord. Er is iets anders dat haar aandacht in beslag neemt. Er staat een kerstboom in de zaal, eenvoudig versierd met witte kaarsen. Er liggen ook pakjes onder! Een kerstboom gaat ze nu kerstfeest vieren in het ziekenhuis? Moest ze daarom hier komen? Een brok van ontroering schiet haar in de keel, waarom moet ze nu opeens schreien? Ze is toch niet dwaas, om te gaan huilen als ze een kerstboom ziet! Wat maakt haar toch zo week? . . . Ze zucht beklemd, een snik moeilijk onderdrukkend. „Neemt u wat eau de cologne van mij, toe! Iedereen heeft het weles even benauwd na een operatie.” Mevrouw naast haar buigt zich zo ver mogelijk uit haar bed en reikt haar een flesje toe.

„Dank u wel,” zegt ze haperend. „ 't Zal . . . 't zal wel overgaan, ik voel me zo vreemd hier en en 't ging zo onverwachts die nacht.”

„Ja, dat heb je meestal met zo'n grapje. Enfin mens, je bent dat ding kwijt, die kan je voortaan niet meer plagen!”

Greta glimlacht mat. Iedereen is hier zo vriendelijk voor haar. Zacht en handig wordt ze geholpen door de zusters. Ze schouwt in een andere wereld, een wereld van opofferende, dienende liefde. Ze weet geen raad met haar gedachten. Ze heeft de verlangde rust gekregen, maar ze krijgt nog meer, meer dan ze vroeg!

Dan is er 's middags het bezoeken. Bij haar komt ook familie, het zijn moeder en twee van haar getrouwde zusters, die elkaar om beurten vervangen. Ze hebben een bakje rode tulpen voor haar meegebracht, versierd met wat hulst en een grappige paddestoel. Het staat zo

enig op haar nachtkastje. Ze krijgt ook fruit. 't Zijn allemaal uitingen van medeleven en sympathie, dat spreekt ook uit de woorden die ze wisselen. Ze hebben medelijden met haar, dat ze nú juist op het kerstfeest in het ziekenhuis terecht komt. Moeder gaat zolang tenminste maar te visite bij een van hen.

Greta weerspreekt niets, hun woorden brengen alleen weer aan 't piekeren. Ze hoeven geen medelijden met haar te hebben. Ze kan 't niet helpen dat zij 't anders aanvoelt. Er moest iets gebeuren, ze was op een dood spoor gekomen . . . Maar dat kan ze hen toch niet uitleggen, ze zullen het immers niet begrijpen. Ze hebben zich nooit zo hevig voor haar geïnteresseerd.

Voor Greta werd het dit jaar voor 't eerst na vele jaren weer echt kerstfeest. Er is iets met haar gebeurd, toen ze met zacht-glanzende ogen in de stille kaarsvlammetjes keek. Toen een vreemde stem de kerstgeschiedenis vertelde . . . Alle zieken lagen heel stil en luisterden eerbiedig.

„U is heden geboren de Zaligmaker, de Heiland der wereld, uw Redder en Verlosser. Ziet, ik verkondig u grote blijdschap. Zo lief had God de wereld, u en mij, dat Hij het beste en liefste gaf wat Hij had. Hij gaf Zijn Zoon, die het offerlam werd voor de zonden van de ganse wereld. Hij is gekomen om u voor eeuwig gelukkig te maken, om uw Bevrijder te zijn. Hij droeg uw schuld . . . Zijn oneindige liefde geldt u en mij. Wij begrijpen het niet, maar het is waar. Op het Kerstfeest leren we iets begrijpen van Gods grote liefde voor ons. Want in dat kleine kindje, geboren in Bethlehem, zien we de Vader. Hij gaf de schuldeloze, voor de schuldigen. Voor Hem knielen betekent genade vinden, behouden worden, voor eeuwig gelukkig zijn, niet later, maar nú reeds!”

't Is het aloude kerstevangelie, talloze malen reeds door Greta gehoord. Echt verstaan heeft ze het nimmer. Ontroerend mooi klinken de kerstliederen die door het zusterkoor gezongen worden. Ze krijgt ook een presentje, een kerstverrassing. Het zijn kleine snuisterijen die door vriendelijke handen gemaakt zijn. Greta heeft een maandkalendertje, met een getekend fond. Een meisje houdt een lantaarntje omhoog. „Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen”, staat eronder.

Ze moet er lang naar kijken, zolang, tot ze van vermoeidheid inslaapt. Ze kan alle indrukken niet verwerken. Maar ze blijft ermee bezig de komende dagen. Dan begint het licht te worden in haar hart. God heeft haar de spiegel voorgehouden en toen zag ze zichzelf „Ik ben Uw liefde niet waard Heere,” heeft ze gestameld. De harde bolster om haar hart brak

De dagen in het ziekenhuis doorgebracht, waren spoedig voorbij. Greta mag weer naar huis. Ze is de operatie te boven gekomen, haar gezond gestel hielp haar al gauw over de eerste zwakte heen.

Moeder komt haar afhalen met een taxi. Ze babbelt ongewoon druk onderweg.

„'k Heb je zo gemist, al die dagen,” zegt ze hartelijk. „'k Ben blij dat je weer thuiskomt. Bij de anderen was het goed, maar ik ben toch het liefst maar in m'n eigen huis. Ben jij ook blij, Greet?”

Ze knikt. Ja natuurlijk is ze in haar schik dat alles zo goed afgelopen is, maar ze heeft een vage angst bij zich. In 't ziekenhuis was alles zo goed, daar heeft ze geluk gevonden dat ze diep in haar hart meedraagt. Dat wil ze niet missen, haar leven was voordien zo vreselijk saai. Instinctief deinst ze daarvoor terug. Zo wil ze 't niet meer!

De auto stopt, ze stapt uit, vreemd, zo voor 't eerst weer op straat. Een paar burens knikken, vragen vriendelijk hoe het gaat. Ze geeft niets dan opgewekte antwoorden. Nu de trap op, zesendertig treden. Toch nog een hele klim.

Hè hè, ze is blij dat ze boven is, haar benen trillen zo raar Maar wat is dat? Daar is Cootje in de deuropening, en ze heeft koffie gezet, ze ruikt het in de gang, heerlijk!

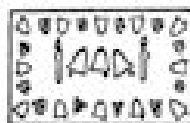
„Welkom thuis, Greta!” lacht het meisje vrolijk, haar vlug met haar mantel helpend. „Ga maar gauw naar de kamer!”

„Leuk dat jij er bent, zeg, wat vind ik dat reuze aardig,” zegt Greta. „Echt een verrassing!”

Cootje lacht helderop: „Ga es gauw kijken wat er voor je gekomen is!”

„Voor mij?” Greta loopt nieuwsgierig de kamer in en dan? Heeft ze aan zo'n feestelijke thuiskomst gedacht? Daar staat een mooie fruitschaal op tafel en er zijn bloemen gebracht Zijn ze nu helemaal, ze is toch de bruid niet? Ze kijkt er beduusd naar en leest de kaartjes. 't Fruit is van 't atelierpersoneel.

„Kijk es moeder,” zegt ze blozend.
„Wat alleraardigst kind,” zegt moeder hartelijk. „Ze hebben je in 't ziekenhuis al zo verwend en nu dit weer, 't is geweldig!”
„Ja hè,” zegt Greta, ze heeft moeite haar ontroering te verbergen. Hoe wordt haar klein geloof beschaamd. Ze was bang om opnieuw te beginnen, bang voor de oude sleur, die haar weer opnemen zou. Maar het hoeft toch niet, er zijn mensen die haar liefde bewijzen en zij mag die liefde beantwoorden. En Gods liefde, die ver boven dit mensengedoe uitgaat!
Hij heeft Zijn licht in haar ontstoken en dat zal nooit meer geblust worden. Ze kijkt moeder aan: „'t Zal anders worden tussen ons moeder”, zegt ze. „Wat hebt u veel geduld met me gehad. Ja Cootje, we gaan 't echt gezellig maken, hè?”
„Tuurlijk!” roept Cootje, „ik heb koffie met gebak, dat kreeg je in 't ziekenhuis niet. 'k Zal gauw inschenken, hoor.”
Moeder straalt. Ze weet niets van de omkeer in Greta's hart, maar ze begrijpt. En dit vervult haar met grote vreugde. Bedrijvig brengt Cootje de koffie binnen: „Eerst jij,” zegt ze tegen Greta, „zoek maar een lekkere uit!” Kinderlijk trots houdt ze haar de schaal met gebak voor.
„Wat een feest!” zegt Greta gelukkig.



MET LEGE HANDEN

C. M. v. d. Berg-Akerman

Het is eerste kerstdag, een vreemde dag voor Johan en Dicky Vogel. Het is geen zondag en toch ook geen gewone dag. Het is stil op straat, daarom zijn Johan en Dicky ook maar binnengekomen, nu spelen zij in de huiskamer bij moeder. Ze hebben de kist met blokken tevoorschijn gehaald, met die blokken bouwen ze nu huizen en torens en tusslotte zelfs een fijne tunnel. Zodra deze klaar is, laat kleine Dicky z'n spoorreintje met luid getoeter onder dit gewelf doorrijden. Hij doet dit echter zo onhandig, dat het met veel geduld gebouwde kunstwerk plotseling omstort! Met schrik in zijn oogjes kijkt Dicky naar Johan. Nu zal hij boos zijn denkt hij, maar zijn broertje reageert niet, suffig en verveeld blijft hij voor zich uit zitten staren. Soms gaan bijna onmerkbaar zijn ogen naar moeder, die in de hoek van de kamer achter een trapnaaimachine zit. Ze bemoeit zich helemaal niet met de jongens, al haar aandacht heeft ze geconcentreerd op het naaiwerk. Ze wil het werk waaraan ze bezig is, zo spoedig mogelijk afhebben. Dan heeft ze weer geld verdiend en geld kan ze altijd gebruiken. Ze denkt er geen moment aan dat het kerstfeest is, ze gebruikt deze dag als iedere werkdag.

Johan vindt dat niet prettig, het hindert hem. Hij is de oudste en hij heeft betere herinneringen. Bij andere mensen is er nu feest in huis, daar branden kaarsen Vroeger was dat bij hen ook zo, ja, vroeger Toen was vader nog bij hen en toen kwam die vreemde oom nog niet bij hen over de vloer

Vroeger werkte moeder nooit! Vader was thuis en stoeide met hen; en ze aten lekker en als het donker werd vertelde vader het kerstverhaal ; en moeder zong Hè, net of moeder toen een heel andere moeder was ! Johan kan niet vergeten, met heimwee